

תנחומא - וישב סימן ד

פ' א (ד) ויוסף הורד מצרימה, זש"ה לכו חזו מפעלות אלהים נורא עלילה על בני אדם (תהלים כה) א"ר יהושע בן קרחא אף הנוראות שאתה מביא עלינו בעלילהאת מביאין, בא וראה כשברא הקב"ה את העולם מיום הראשון ברא מלאך המות מנין א"ר ברכיה משום שנאמר וחושך על פני תהום (בראשית א) זה מלאך המות המחשיך ניהם

של בריות, ואדם נברא בששי ועלילה נתלה בו שהוא הביא את המיתה לעולם שנאמר כי ביום אכלך ממנו מות תמות, מלה"ד למי שמבקש לגרש את אשתו כשבקש לילך לביתו כתב גט נכנס לביתו והגט בידו מבקש עלילה ליתנו לה, אמר לה מזגו לי את הכוס שאשתה, מזגה לו, כיון שנטל הכוס מידה אמר לה הרי זה גיטך, אמרה לו מה פשעי, אמר לה צאי מביתי שמזגת לי כוס פשור, אמרה לו כבר היית יודע שאני עתידה למזוג לך כוס פשור שכתבת הגט והביאתו בידך

תנא דבי אליהו רבא פרשה ח

פ' ב הרי הוא אומר גלמי ראו עיניך (תהלים קל"ט ט"ז), ברוך המקום ברוך הוא שהבטיח את אבותינו ונתן ביטחון לבנים, שכשם שהקב"ה יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים מגלגל ומעביר ואינו משמר קינאה ונקמה [כדי לעשות משפט] עליהם על ישראל בכל מקומות מושבותיהם ודברי תורה לא ימנע מהם, (אבל [כך] הקב"ה משמר קנאה בלבבו כדי לעשות משפט ברשעים, מנין, תדע לך שכן, צא ולמד מפרעה מלך מצרים וכל ישראל כולם, (שניתקנו) [שנתקנאו] וניתקמו בהן בישראל, והקב"ה [נתקנה] [נתקנא] ונתנקם בו ובכל מחנהו, **צא ולמד שמיום שנברא העולם ועד אותה שעה כל אחד ואחד נותנין לו שכרו בין טוב לרע, שנאמר גדול העצה ורב העלילה וגו' (ירמיה ל"ב י"ט), ואומר חלילה לאל מרשע וגו' (איוב ל"ד י'), ואומר אל קנא ונוקם ה' וגו' (נחום א' ב').**

ראש השנה דף יב.

תנו רבנן חכמי ישראל מונין למבול כרבי אליעזר ולתקופה כרבי יהושע.

מכילתא בא מסכת דפסחא פרשה א

החדש הזה לכם וגו' לכם לא מנה בו אדם הראשון אתה אומ' לכם ולא מנה בו אדם הראשון או אינו אלא לכם ולא לגוים אמור כשהוא אומ' נמצינו למדין שישראל מונין ללבנה והגוים לחמה לא דיים לישראל' לל' יום מגביה' עיניהם לאביהם שבשמים וכשהחמה לוקה סימן רע לגוים שהם מונים לחמה וכשהלבנה לוקה סימן רע לשונאיהם של ישראל שהם מוני' ללבנה

ישעיה פרק טו פסוק כג

והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר ידוד

מלכים ב פרק ד פסוק כג

ויאמר מדוע את (אתי)הלכת (הלכתי)אליו היום **לא חדש ולא שבת** ותאמר שלום

זוהר ח"ג דף עט:

אמר רבי שמעון כתיב {ישעיה טו} והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו אמאי שקיל דא בדא. אלא כלא בחד דרגא סליקו דא אזדווג בדא. וחדוותא דדא בדא לא אשתכח אלא כד אתגלי עתיקא קדישא וכדין חדוותא דכלא. ותנינן כתיב {תהלים צב} מזמור שיר ליום השבת. ליום השבת ממש. שבחא דקא משבח קב"ה. כדין חדוותא אשתכח ונשמתא אתוספת. דהא עתיקא אתגלי וזווגא יזדמן. אוף הכי בחדותי סיהרא דהא נהיר לה שמשא בחדוותא דנהירו דעתיקא לעילא. בגיני כך האי קרבנא הוא לעילא בגין דיתבסם כלא וישתכח חדוותא בעלמא. וע"ד הביאו עלי כפרה דייקא מלה.

פסחים דף קט:

היכי מתקני רבנן מידי דאתי בה לידי סכנה והתניא לא
יאכל אדם תרי, ולא ישתה תרי, ולא יקנח תרי, ולא יעשה צרכיו תרי. אמר רב
נחמן אמר קרא {שמות יב} ליל שמרים ליל המשומר ובא מן המזיקין.

מכילתא בא מסכת דפסחא פרשה יג

ויקרא למשה ולאהרן מגיד שהיה פרעה מחזר ושואל בכל ארץ מצרים היכן משה
שרוי היכן אהרן שרוי. ויאמר קומו צאו. אמר לו משה מזהרין אנו שלא לצאת
אלא בפרהסיא שנ' ואתם לא תצאו וגו'. דבר אחר ויקרא למשה ולאהרן למה נא'
לפי שהיה או' לו פרעה לך מעלי ויאמר משה כן דברת יפה דברת ובזמנו דברת.
לא אוסיף עוד ראות פניך אלא וירדו על עבדיך אלה

רמב"ן שמות יב כא

וכתב רש"י ואתם לא תצאו, מגיד שמאחר שנתנה רשות למשחית לחבל אינו מבחין בין צדיק לרשע, ולילה רשות למחבלים הוא, שנאמר בו תרמוש כל חיתו יער. ולא הבינותי דבריו במה שאמר ולילה רשות למחבלים הוא שנאמר בו תרמוש כל חיתו יער, וכי אסור לאדם בכל לילה לצאת מפתח ביתו עד בקר מן המקרא הזה, והיה לו לומר שהלילה הזה נתנה בו רשות למשחית לחבל, ולכן הזהירם ממנו. אבל לא ראה הרב לומר כן, מפני שהקב"ה בעצמו ובכבודו היה המכה, והענין הזה שנוי הוא במכילתא בלשון אחרת, "ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר, מגיד משנתנה רשות למשחית לחבל אינו מבחין בין צדיק לרשע שנא' לך עמי בא בחדריך, ואומר הנני אליך והוצאתי חרבי מתערה והכרתי ממך צדיק ורשע, ואומר והיה בעבור כבודי, **ללמדך שתהא נכנס בכי טוב ויצא בכי טוב. וכן אתה מוצא שהאבות והנביאים נהגו בדרך ארץ, וישכם אברהם בבקר, וישכם יעקב בבקר, וישכם משה בבקר, וישכם יהושע בבקר, וישכם שמואל לקראת שאול בבקר, והרי דברים קל וחומר ומה האבות והנביאים שהלכו לעשות רצונו של מי שאמר והיה העולם נהגו בדרך ארץ, שאר בני אדם על אחת כמה וכמה. וכן הוא אומר תשת חשך ויהי לילה, הכפירים שואגים לטרף, תתן להם ילקוטון, תזרח השמש יאספון, מכאן ואילך יצא אדם לפעלו ולעבודתו עדי ערב, ע"כ הבריייתא. והענין לומר שהזהיר הכתוב את ישראל במצרים שלא יצאו מפתח ביתם בלילה ההוא, לפי שהקב"ה עובר במצרים כמלך שעובר ממקום למקום וספקלטורים לפניו שלא יפגעו בני אדם ולא יסתכל בו, כענין ובא ה' אלקי כל קדושים עמך, וכן והיה בעבור כבודי ושמתיך בנקרת הצורה. להגין עליו משרפים ופמליא של מעלה, וכיון שמצינו בשעה שנתנה רשות למשחית לחבל שאינו מבחין בין צדיק לרשע, לפיכך אין אדם רשאי לשנות דרך העולם שיצא בלילה, לפי שהוא זמן של חיות שנתן להם לטרוף, ואין להבחין בין צדיק לרשע.**

שמות רבה פרשה ה

פ' יח להן פרעה תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו וגו', אל יהו משתעשעין ואל יהו נפישין ביום השבת.